

Artikkel hentet fra NKRF sin nettside 02.06.2026

Mindre statlig styring krever sterkere lokal kontroll

Publisert 16.05.2026

Daglig leder Rune Tokle, NKRF – kontroll og revisjon i kommunene

Foto: Oslo kommune / Sturlason

NKRF mener | Skal statlig detaljstyring reduseres på en bærekraftig måte, må tilliten til kommunenes egen styring og kontroll styrkes tilsvarende.

Kommunal Rapport har 21. april [en artikkel om at utredning om mindre statlig styring ikke har ført til endringer](#). Dette kommer fram i en [rapport](#) (pdf) konsulentselskapet ZYNK AS har lagt fram på oppdrag for KS.

Rapporten føyer seg inn i en bredere og høyst nødvendig diskusjon om hvordan kommunenes fremtidige velferdsoppdrag kan løses i møte med stram økonomi, demografiske endringer og mangel på arbeidskraft.

Kommunekommissjonens arbeid understreker alvorret og behovet for reelle reformer.

- **Les også:** [Styrket egenkontroll legger grunnlaget for økt lokalt handlingsrom](#)

Rapporten inneholder mange forslag som vil måtte utredes grundigere, og som det vil være ulike meninger om.

NKRF tar ikke stilling til absolutt alle enkeltforslagene i rapporten.

Likevel er det særlig ett spor i anbefalingene som fortjener oppmerksomhet. Det er behovet for å styrke kommunenes egne kontroll- og revisjonsordninger dersom staten skal gå fra detaljstyring og omfattende tilsyn til mer mål- og risikobasert styring.

“ Det er behovet for å styrke kommunenes egne kontroll- og revisjonsordninger dersom staten skal gå fra detaljstyring og omfattende tilsyn til mer mål- og risikobasert styring.

ZYNK peker på at færre statlige tilsyn og mindre detaljregulering må balanseres av bedre internkontroll i kommunene. I denne sammenheng trekkes kontrollutvalg og kommunal revisjon fram som sentrale aktører. Det er et viktig poeng.

Kontrollutvalgene står nær de kommunale tjenestene, kjenner de lokale forholdene og er i en unik posisjon til å prioritere kontrollinnsatsen der risikoen og behovet er størst.

Forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll er allerede etablerte verktøy for å vurdere om kommunene løser oppgavene sine effektivt, i tråd med regelverk og politiske vedtak. Målet er å bidra til læring og forbedring.

Her handler det ikke bare om penger og effektivitet. Det handler om å være på vakt for fellesskapets verdier. De økonomiske verdiene, ja – men også de verdiene som bærer det norske lokaldemokratiet: tillit, åpenhet, rettssikkerhet, rettferdighet og reell demokratisk deltakelse.

Når staten trekker seg noe tilbake, må disse verdiene ivaretas lokalt gjennom kompetent, uavhengig og tydelig kontroll.

Rapporten peker også på en velkjent utfordring: Ulik kompetanse og kapasitet i kommunenes kontrollordninger. Det er reelt. Nettopp derfor er det avgjørende at kontrollutvalg, sekretariater og revisjon følger utviklingen tett, deler erfaringer og bygger faglig styrke.

Nettopp derfor er det avgjørende at kontrollutvalg, sekretariater og revisjon følger utviklingen tett, deler erfaringer og bygger faglig styrke.

Dette er en oppgave NKRF allerede tar på alvor gjennom kompetanseutvikling, veiledning og faglige fellesskap på tvers av kommunegrenser.

En styrking av kontrollutvalgenes og revisjonens rolle kan bidra til mer relevant kontroll, mindre dobbeltarbeid og bedre læring og utvikling i organisasjonen.

Det kan også gi rom for at staten, gjennom Statsforvalteren, i større grad kan konsentrere seg om veiledning, bistand og risikobaserte tilsyn på områder med særlig betydning for liv, helse og rettssikkerhet.

Samtidig forutsetter en reform der mer ansvar flyttes lokalt, at de lokale kontrollorganene faktisk settes i stand til å løse oppgaven. Det kan derfor være mer behov for veiledning og kompetansedeling overfor kontrollutvalg, kontrollutvalgssekretariat og revisjon.

Her har NKRF – som faglig interesse- og utviklingsmiljø for kontrollutvalg, sekretariater og revisjon – en naturlig rolle.

Her har NKRF – som faglig interesse- og utviklingsmiljø for kontrollutvalg, sekretariater og revisjon – en naturlig rolle.

Allerede i dag er vi et nasjonalt kompetansemiljø som bidrar med opplæring, veiledning, erfaringsdeling og faglig støtte til kommuner med ulike forutsetninger. Et slikt fellesskap kan bidra til mer likeverdige kontrollordninger på tvers av kommunegrenser, uten å svekke det lokale selvstyret.

Skal statlig detaljstyring reduseres på en bærekraftig måte, må tilliten til kommunenes egen styring og kontroll styrkes tilsvarende. ZYNKs rapport gir et viktig bidrag til denne diskusjonen.

En sterk, kompetent og uavhengig kommunal kontroll og revisjon er ikke et alternativ til god styring – det er en forutsetning for den.

Uansett hvilke konkrete reformer som til slutt vedtas, er én ting klart: En sterk, kompetent og uavhengig kommunal kontroll og revisjon er ikke et alternativ til god styring – det er en forutsetning for den.